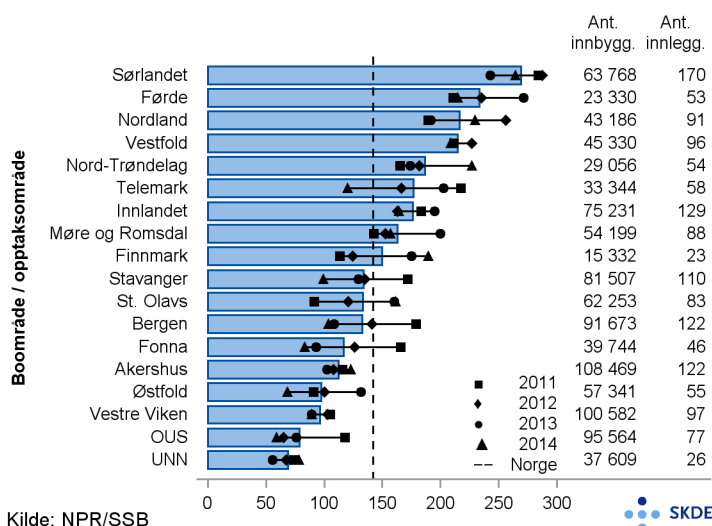

Treg avføring og forstoppelse er i perioder et normalfenomen hos mange barn. Hos noen barn blir dette imidlertid kronisk og fører til vondt i magen, paradoksal diare med lekkasje av avføring, vanskeligheter med å spise og generell mistrivsel. Årsakene til kronisk forstoppelse kan være sykdommer og misdannelser i tarmene så vel som psykososiale forhold og ernæring. Behandlingen innebærer bruk av avførende medikamenter og klyster samt veiledning om ernæring. For de fleste lykkes man med dette hos fastlege eller i poliklinikk, men noen barn har behov for innleggelse for fullstendig tømming. Barn legges også inn for utredning med uklare symptomer i mageregionen som gjerne ender med diagnosen forstoppelse.

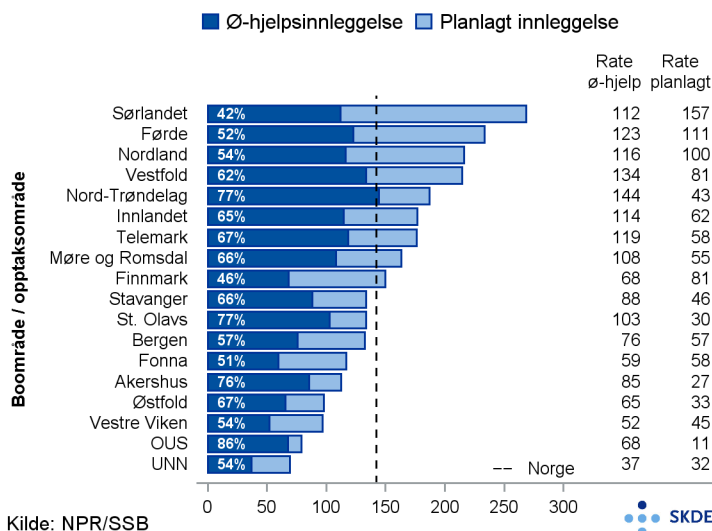
Pasientutvalg og definisjoner

Utvalget består av innleggelser for forstoppelse av minst ett døgn varighet for barn i somatisk spesialisthelsetjeneste. Forstoppelse er definert ved hoved- eller bidiagnose (ICD-10) F98.1. eller i kategoriblokken K59. Fordi obstipasjon kan manifestere seg ved ulike symptomer er alle underdiagnosene i K59 inkludert, også funksjonell diare.

Kilde: NPR/SSB

Forstoppelse, innleggelser, aldersjusterte forbruksrater pr. 100 000 barn 0-16 år, pr. boområde, pr. år og gj.snitt 2011-2014

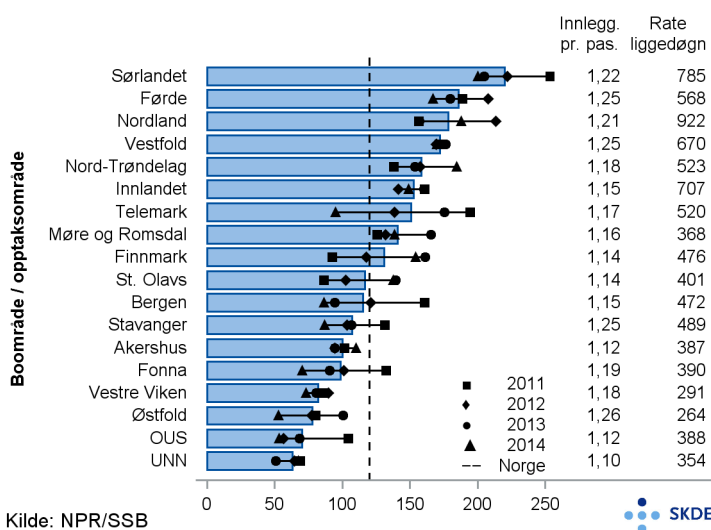
Kilde: NPR/SSB

Forstoppelse, innleggelser, hastegrad, aldersjusterte forbruksrater pr. 100 000 barn 0-16 år, pr. boområde, gj.snitt 2011-2014

Kommentarer

Barn med forstoppelse utgjør 3 til 4 prosent av alle innleggelser av barn med medisinsk diagnose i norske sykehus. Tolv prosent av barn med disse diagnosene innlegges, mens 88 % behandles poliklinisk (se eget faktaark for poliklinikk).

Barn med forstoppelse bosatt i boområde Sørlandet legges inn 3,9 ganger hyppigere enn barn bosatt i boområde UNN. I boområde OUS er 86 % av innleggelsene ø-hjelp, mens 42 % av innleggelsene i boområde Sørlandet er ø-hjelp. Det synes ikke å være systematisk forskjell i kontaktfrekvens, som gjennomgående er lav, mellom boområder med høy og lav forbruksrate. Mange boområder, men ikke alle, viser en fallende forbruksrate fra 2011 til 2014.

Kilde: NPR/SSB

Forstoppelse, innleggelser, aldersjusterte pasientrater pr. 100 000 barn 0-16 år, pr. boområde, pr. år og gj.snitt 2011-2014. Gj.snittlig antall innleggelser pr. pasient (kontaktfrekvens) og liggedøgnrate

Forstoppelse er en tilstand hvor det kan være hensiktsmessig å innlegge noen barn for planlagt tømming av tarmen med klyster før det blir behov for akutt innleggelse. Det er derfor ikke gitt hvilket nivå forbruksratene for innleggelser eller poliklinikk/dag bør ha, eller hvilken ø-hjelpsandel som gir den optimale balansen. Det er verd å merke seg at flere foretak, blant annet Sørlandet sykehus HF, Sykehuset Østfold og Vestre Viken HF, har utviklet kunnskapsbaserte behandlingslinjer for denne pasientgruppen. På tross av det varierer forbruksratene betydelig, også mellom disse boområdene. Dette kan imidlertid også henge sammen med at innleggelser knyttet til uklare magesmerter kan ende opp med diagnosen forstoppelse.